روزنامه فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح اسـتان همدان

روزنامه همدان پایتخت تاریخ و تمدن ایران
www.hegmataneh-news.ir

هگمتانه

سه‌شـنبه ۱۶ فروردین‌ماه ۱۴۰۱
۳ رمضان ۱۴۴۳ ● ۵ آوریل ۲۰۲۲
شماره ۵۰۳۸

روزنامه فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح استان همدان
صاحب امتیاز: شهرداری همدان
سرپرست: سید حامد تروهید
زیر نظر شورای نویسندگان

وبگاه: www.hegmataneh-news.ir
پیام‌رسان ایتا: @hegmataneh_news_ir
رایانامه: hegmataneh.newspaper@gmail.com
نشانی: همدان، میدان آرامگاه بوعلی‌سینا، محوطه تالار فجر
انتشار مطالب بیانگر دیدگاه صاحب اثر است و الزاما دیدگاه روزنامه نیست.

نمابر تحریریه: ۰۸۱-۳۸۲۶۲۷۰۰
تلفن تحریریه: ۰۸۱-۳۸۲۸۲۹۴۰
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۰۸۱-۳۸۲۸۲۹۳۹
۰۹۱۸۱۱۱۱۰۷۱

ارتباط با تحریریه در پیام‌رسان ایتا
۰۹۱۸ ۶۳۸ ۶۱۲۹

رفت از آن در شعبان، آمد از این در رمضان
صل علی بر شعبان، صل علی بر رمضان
تور کشیده به سرش، غرق شکوفه ست پرش
آب بزن دور و برش، گل زده بر سر رمضان
علیرضا قزوه

حدیث

دعای روز سوم ماه مبارک رمضان

بسم الله الرحمن الرحیم

خدایـا روزی کن مـرا در آن روز هوش و خودآگاهی را و دور بـدار در آن روز از نادانی و گمراهی و قرار بده مرا بهره و فایده از هر چیزی که فرود آوردی در آن به بخشش خودت ای بخشنده‌ترین بخشندگان.

اوقات شرعی

اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب	اذان صبح فردا	طلوع آفتاب فردا
۱۳:۱۸:۵۶	۱۹:۳۹:۱۳	۱۹:۵۷:۱۸	۰۵:۳۳:۵۱	۰۶:۵۸:۴۰

میز مطالعه

«از کرامات شیخ ما» و دعوت مخاطب به کمدی تفکر

هگمتانـه، گـروه فرهنگـی: نصـرالله قـادری نویسـنده و نمایشـنامه‌نویس در ویدئویی به معرفی کتاب «از کرامات شـیخ ما» نوشـته سیدمهدی شـجاعی پرداخته اسـت، او این کتاب را کمدی والایی می‌داند که مخاطب را به خنده تفکر وا می‌دارد.

«از کرامـات شـیخ مـا» نوشـته سـیدمهدی شـجاعی از جمله منشورات کتاب نیستان اسـت، مجموعه داستانی که از کنار آن به سـادگی نمی‌توان گذشت. آسیب‌شناسـی واقع‌گرایانه و نقد دقیق و موشکافانه مسائل اجتماعی، در قالب ادبیات داستانی با استفاده از نثر کهن پارسی و به طور خاص ادبیات عرفانی از جنس متصوفه، از جمله ویژگی‌های این کتاب است.

آنچه به این اثر، طراوت و جذابیت مضاعف می‌بخشد، جاری بودن روح طنز در سطر سطر داستان است. جنس قلم در این مجموعه داسـتان، تقلید یا کپی‌بـرداری از یک اثر عرفانـی از یک دوره مثل تذکـرة الاولیا نیسـت. بلکه ترکیبی تازه اسـت از امتـزاج نثرهای مختلف عرفانی در دوره‌های مختلف تاریخی.

داسـتان‌های «از کرامات شـیخ ما»، عامل اصلی همه مفاسـد و مظالم را جهل و عوامی مردم، قلمـداد می‌کند و این واقعیت را به مخاطب نشـان می‌دهد که بازار عوام‌فریبان تا زمانی سکه است که عوامی وجود داشته باشند و از جهالت خود راضی باشند.

نصرالله قادری نمایشنامه نویس در ویدئویی به معرفی این کتاب پرداخته اسـت، وی در این معرفی ضمن برشـمردن ویژگی‌های متون کمیـک می‌گوید: نوشـتن در گیتـی کمیک امری بسـیار دشوار اسـت. جهان کمدی جهان آشنایی‌زدایی است. در جهان کمدی «از کرامات شـیخ مـا» ما با خنده تفکر روبه‌رو هسـتیم، «از کرامات شیخ ما» در جهان نقد از ساحت کمدی پا به پای آثار شیخ بهایی و عبید زاکانی آمده اسـت و در عین اینکه امری بومی است انگاره‌ای جهانی را دارد.

از کرامات شـیخ ما نوشته سـیدمهدی شـجاعی که بی‌تردید در گیتی کمیک طناز بی‌بدیلی اسـت و تصویـری را به ما ارئه می‌دهد که فقط در جهان کمدی قابل ارائه اسـت، تلخی این تصویر آنقدر زیاد اسـت که مـا تاب تحمـل آن را در جهـان تراژیـک نخواهیم داشت. از کرامات شیخ ما در دنیای کمدی والا بابرانگیختن خنده تفکر لذتی را به مخاطـب ارائه می‌دهد که علاوه بـر ادراک به ناچار به تفکری می‌نشـیند که در ژرف ساخته اسـت و مخاطب باید آن را کشـف کند. پس مخاطب در مواجهه با ایـن کتاب کنش‌پذیر نیست، بلکه مخاطبی کنشگر است.

مسیر رمضان

مائده‌های سفره‌ی ضیافت الهی

هگمتانه، گروه فرهنگی: این‌که می‌گویند ماه رمضان، ماه ضیافت الهی است و سفره ضیافت الهی پهن است، محتویات این سفره چه چیزهایی اسـت؟ محتویات این سـفره که من و شـما باید از آن اسـتفاده کنیم، یکی اش روزه اسـت؛ یکی اش فضیلت قرآن اسـت - قرآن را گذاشـتند در این سـفره با فضیلتِ زیاد، بیش از ایام دیگـر؛ و به ما گفتند که تلاوت قـرآن کنید یکی اش همین دعاهایی اسـت که می‌خوانیم: «یا علی و یا عظیم»، دعای افتتاح، دعای ابوحمزه؛ اینها همان مائده‌هایی اسـت که سـر این سفره گذاشته شده.

بعضی هسـتند که وقتـی از کنـار سـفره رد می‌شـوند، این‌قدر حواسشـان پرت اسـت و متوجه جاهای دیگرند که اصلاً سفره را نمی‌بینند. داریم کسـانی را که اصلاً سفره ماه رمضان را نمی‌بینند؛ یادشـان نیسـت که ماه رمضانی آمد و رفت. بعضی هسـتند که سـفره را می‌بینند، اما به خاطر همان سرگرمی‌ها و اشتغال، وقت ندارند سـر این سفره بنشـینند؛ می‌خواهند سـراغ یک سرگرمی برونـد؛ کار دیگـری دارند - دنبـال دکان، دنبـال کار، دنبال دنیا، دنبال شـهوات - مجال این‌که سـر این سفره بنشـینند و از آن بهـره ببرند، ندارند. بعضی دیگر هم هسـتند که نه، سـر سـفره می‌نشـینند، سـفره را می‌بینند، قـدرش را هـم می‌دانند؛ لیکن آدم‌های خیلی قانعـی اند؛ به کم قناعت می‌کننـد؛ لقمه‌یی برمی دارند و می‌روند؛ نمی‌نشـینند پای سفره، خودشـان را بهره‌مند و سیراب کنند و از آنچه در سفره هست، خود را محظوظ کنند؛ لقمه مختصری برمی دارند و می‌روند.

بعضی هستند که احساس بی میلی می‌کنند؛ یعنی اشتهایشان تحریـک نمی‌شـود؛ به خاطـر این‌کـه غـذای پـوچ بیهوده‌یی را خورده‌اند و پای سـفره ضیافتی که رنگین و جذاب و مقوی است، اصلاً اشـتها ندارند. بعضی هم هسـتند که نه، در حد اشتها - که اشتهاشان هم زیاد است - از این سفره استفاده می‌کنند و واقعاً سیر نمی‌شـوند؛ چون مائده، مائده معنوی اسـت. تمتع به این مائده، فضیلت اسـت؛ چون فتوح و انفتاح و تعالی روح انسـانی است، هر چه انسان از این مائده بیشتر استفاده کند، روح انسان تعالی بیشـتری پیدا می‌کند و به هدف خلقت نزدیکتر می‌شـود. این، غیر از موائد جسمانی اسـت. مائده جسمانی برای رفع نیازی است که بشود انسان بدن را راه ببرد. زیاده‌روی در آن، یک اشتباه و خطاسـت؛ یک غلط اسـت. در مائده روحی و معنـوی این‌طور نیسـت؛ چون اصلاً خلقت مـا برای تعالی معنـوی و تعالی روحی است.

مائده روحی چیزی اسـت کـه این تعالـی را برای مـا امکان‌پذیر، تسهیل و محقق می‌کند. بنابراین هر چه بیشتر بتوانیم استفاده کنیم، باید بکنیم. بندگان مؤمن و مخلصی که ما اسم‌های اینها را شنیده‌ایم، حتی وقتی کارهای اینها را برای ما نقل می‌کنند، برای ما درست مفهوم نیست؛ اما واقعاً شگفت‌آور است. دو سه ساعت به اذان صبح بیدار شـوند و شـب‌های ماه رمضان اشک بریزند. نقل می‌کننـد مرحوم آمیرزا جواد آقای ملکی وقتی بیدار می‌شـد، سـر حوض آب می‌نشسـت تا وضـو بگیرد، به آب نـگاه می‌کرد، دعا می‌خواند و گریه می‌کرد و تضرع می‌کرد؛ آب برمی‌داشـت روی صورتش می‌ریخت، گریه و تضرع می‌کرد؛ به آسـمان نگاه می‌کرد، دعا می‌خواند، گریه و تضرع می‌کرد؛ تا وقتی که بیاید سـر سـجاده بایسـتد و آن نماز شـب و آن تهجد پُرفیض و پُرحال و پُرطراوت را با عشـق و شور انجام بدهد. مرحوم حاج میرزا علی آقای قاضی هم همین‌طـور بود. از مـاه رمضانـش، روزه‌اش، توجهش، تذکرش، نمازش، حکایت‌هایـی نقل می‌کننـد. این چیزها بـرای ما واقعاً درسـت مفهوم نیست؛ منتها خط روشنی را به ما نشان میدهد و ما باید حداکثر استفاده را بکنیم.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای هیأت دولت ۱۳۸۴/۰۷/۱۷

عکس روز

عکس: هگمتانه - پوریا پاکیزه

نِنِه جان تو بگو

ای شِبای ماه مِوارک اَحال هم خِوَر بیگیرین

اعظم مهری

ای شِـبا خیلـی عزیـزه، همه مـان مِهمان سـفره ی خداییـم. خدا خوشش میایه‌ای شبا ما اَحال و احوال هم خِوَر بیگریمان. سراغ هم بریم. بیوینیم فامیلِمان، همساده مان، آشنا روشنامان، شی مُکنن، حال و احوالشان چه جوره.

شـایدای روزا زندگیامان پِی جوری شـده که کمتـر اَ همدیگه خِوَر داریم. دیه مثـه اُ قِدیما نیس که هر روز به هم سـر می‌زِدیم. هرکی سِـرِش گرم کار خودشـه. وِلی میان ماه رِمضان که آدِما دلشان به خدا نزدیک تِـره، زِمان خوبی پیش میا که اَ حال هم با خِور بشـیم. بریـم بینیشـیم دِور هـم، صله ی رحـم به جـا بیاریـم. همدیگه رِ بیوینیم، دلتنگیمان دِرا.

حالا خُو می‌وا پروتوکولا رم راعایـت کنیمان. ولی نیَلیم اَ همدیگر بی خِوَر بمانیم.

اِگر کسـی کمکی ماخا نیازی داره، دِسِشـه بیگیریـم. اَ قِدیم گُفدَن چراغی که بـه خانه رواس به مسـجد حرامه. وَخدی میـان فامیل و آشنامان یکی نیازی داره، ما اول اَ همه میوا دِسِ اُنه بیگیریم. خلاصه ازای شِبای پرخیر و بِرکت استفاده کنین ننه جان!

آموزه‌های محمدی برای شهروند قرآنی

اگر متمکنین با انصاف بودند و مردم قانع، بساط گدایی جمع می‌شد

هگمتانه، گروه فرهنگی: در قرآن کریم آمده اسـت: وای بر کم‌فروشان، آنان کـه وقتی بـرای خود پیمانـه می‌کنند حـق خود را به طـور کامل می‌گیرند ولی برای حق دیگران کم می‌گذارند.

پیامبر اعظم اسـلام(ص) فرموده‌اند: مؤمن حقیقی کسـی است که از سوی خود حقوق دیگران را رعایت کرده و منصفانه رفتار کند.

حکایت: فقیری بـرای اخذ کمک در یکی از بازارهـای بزازی که متمول بودند می‌گشـت و گاهی صـدا مـی‌زد «ای دارندگان مـال و منال، اگر شماها اهل انصاف می‌بودید و ما محتاجان اهل قناعت، بساط گدایی ما جمع می‌شد» و در ادامه می‌گفت «ای قناعت مرا توانگر کن که بالاتر از تو نعمتی وجود ندارد.»

چنان زی که گر باشدت شرق جای
کنندت طلب اهل غرب از خدای
نه زآن سان که در ری شوی جایگیر
به نفرین ات از روم خیزد نفیر

سی نما

برتری کمدی در اکران نوروزی ۱۴۰۱

فرصت کمدی را برای بیان مفاهیم خانوادگی از دست ندهیم

هگمتانه، گروه فرهنگـی: نگاهی به فروش فیلم‌های نوروزی نشـان می‌دهد که باز هم فیلم‌های کمـدی حتی در مقابـل بهترین فیلم جشـنواره فیلـم فجـر پرفروش‌ترند؛ پس بهتر آن اسـت که از فرصت فیلم‌های کمـدی بـرای بیـان مفاهیـم خانوادگـی، سـالم و ایرانی اسـتفاده کنیم تا این ژانر نیز سالم‌سازی شود.

به نوشـته تسـنیم، بـا اتمـام تعطیلات و اکران نوروزی سـینماهای کشـور، فروش فیلم‌هـای نوروز نشـان می‌دهـد که فیلم کمدی "سـگ بنـد" بـه کارگردانـی مهران احمدی با ۱۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان پرفروش‌ترین فیلـم نوروز ۱۴۰۱ شـد. فیلـم "موقعیت مهـدی" نیز با ۶ میلیـارد و ۷۰۰ میلیـون تومـان و با فاصلـه نزدیک به ۷ میلیارد تومان (تقریبا نصف فروش سگ بند) در جایگاه دوم ایستاده است.

اما بـا دقت در تعـداد سـانس‌ها و سـالن‌های فروش این دو فیلم معلوم می‌شـود که با وجود فروش بیشـتر "سـگ بند" از "موقعیت مهدی"، فیلم اول تعداد سالن و سـانس کمتری دارد. "موقعیت مهدی" ۳۹۷ سالن و ۹ هزار و ۲۱۱ سـانس دارد اما "سگ بند" ۳۲۸ سالن و ۸ هزار و ۷۶۵ سانس.

بنابرایـن بـار دیگر فیلـم کمـدی در یکـی از مهم‌ترین بازه‌های اکران خود توانست عنوان پرفروش‌ترین فیلم را از آن خود کند. اما نکته مهم‌تر اینکه، درسـت است که با فرض نبودن فیلم "سـگ بند" در این جدول، "موقعیت مهدی" فیلم اول می‌شـد اما در نظر داشـته باشـیم که "شـادروان" دیگر فیلم کمدی در فروش، فاصله چندانی با فیلم دوم نـدارد و با ۵ میلیـارد و ۵۰۰ میلون تومان در جایگاه سـوم ایستاده اسـت. این یعنی شاید اگر "سگ بند" در این اکران حضور نداشـت مخاطبین این فیلم به سبد مخاطبین "شادروان" اضافه می‌شدند.

در نظر داشته باشیم که "موقعیت مهدی" بهترین فیلم جشنواره فیلم فجر است و این یعنی جشنواره فیلم فجر کشـش و قدرت رویارویی و رقابت با فیلم‌های کمدی با مؤلفه‌های مهمی چون سـتاره‌ها و فضای رایج کمدی‌ها را ندارد. زمانی مخاطبین سـینمای ایران در سـال منتظر می‌ماندنـد تـا بهتریـن فیلم جشـنواره فیلم فجـر را در سینماها تماشـا کنند، اما امروز شـاهد این هستیم که حتـی بهترین فیلـم نیز بـا فاصله نیمی از فـروش فیلم کمدی اول در جایگاه دوم می‌ایستد. البته به این تحلیل می‌تـوان این نکته را هـم اضافه کرد که نبـودن بازیگران چهره و پول‌سـاز نیز یکی دیگـر از علل فـروش کمتر از فیلم کمدی نوروز ۱۴۰۱ است اما با فرض حضور یک چهره آیا امکان اینکه به جایگاه اول فروش برسـد چقدر وجود داشت؟

البته فیلم "موقعیت مهدی" از نظر منتقدین با سـلایق فرهنگی و هنـری گوناگون یکی از بهترین فیلم‌های تمام سـال‌های اخیر بوده و توانسته اسـت نظرات چهره‌های گوناگـون را به خود جلب کند. ضمـن آنکه فروش فیلم در ایـن مدت که عموماً مردم در سـفر هسـتند نیز رقم بدی نیست. برای همین این موضوع چیزی از ارزش‌های فیلم کـم نمی‌کند اما هـدف این مطلـب متوجه کردن مسـؤولین سـینمایی و مدیـران فرهنگـی نسـبت به ظرفیت فیلم کمدی است. حال که بازار سینمای کمدی گرم است بهترین ایده بجای فاصله گرفتن از آن بهره‌منـدی از آن بـرای بیان مفاهیم خانوادگی و ملی است.

یادمان باشد که فیلم‌هایی چون مارمولک، لیلی بـا من، اخراجی‌هـا، آدم برفـی و... جزو فیلم‌های کمدی فاخر و دارای مفاهیم خوب و ارزشـمندی برای سینمای کشـورند که از قضا از مؤلفه‌های سخیف کمدی سال‌های اخیر نیز فاصله داشتند. پس بهتر آن است کـه در چنین شـرایطی سـینمای کمدی با رفتن به سـوی مفاهیم و محتوای مناسب ضمن آنکه مسـائل مهم‌تری از آنچه که در فیلم‌هـای کمدی حـال حاضر را روایت می‌کنـد، به هدف اصلی خود یعنی ترسـیم محتوای خوب و سالم برسد و در کنار آن سینمای کمدی را نیز مجاب به بازگشت به رویکرد خانواده محور و ایرانی خود بکند.

نکته دیگر فروش فیلم‌های نوروزی امسـال مهجوریت همیشگی فیلم‌های کودک و نوجوان است. امسال هم فیلم گل به خودی بـه عنوان نماینده سـینمای کودک که با ماجـرای پرفراز و نشـیب انتخاب فیلم‌هـای نوروز، توانسـت به جمـع فیلم‌ها راه یابـد، با برخـورداری از ۱۶۹ سالن و ۱۵۴۷ سانس که نسبت به فیلم‌های اول تعداد بسیار کمی محسوب می‌شود، تنها ۳۷۴ میلیون تومان فروش کند. فروشی بسـیار پایین که می‌توان آن را ناشی از کم توجهی به سـینمای کودک و توجـه بیش از حد به کمدی‌های سینمای ایران دانست.

در پایان آمار فروش کلی فیلم‌های نوروزی ارائه می‌شود:

۱- سگ بند ۱۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان
۲- موقعیت مهدی ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان
۳- شادروان ۵ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان
۴- روز صفر ۳ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان
۵- مرد بازنده ۳ میلیارد و ۳۷۵ میلیون تومان
۶- گل به خودی ۳۷۴ میلیون تومان
۷- قدغن ۱۹۸ میلیون تومان

«هدهد سفید» دوباره بر شانه کودکان ایرانی نشست

هگمتانـه، گـروه فرهنگی: نهـاد کتابخانه‌هـای عمومی کشـور در راسـتای احیای فرهنگ کتاب خوانـی، کتاب «هدهد سفید» به قلم جمعی از نویسندگان را برای نوروز ۱۴۰۱ به کودکان و نوجوانان ایرانی عیدی می‌دهد.

به نوشـته فارس، خواب‌هـای شـیرین بچگی‌هایمان با لالایی‌هـا و قصه‌های شـبانه مـادر حلاوتی داشـت که حاضر نیستیم آن را با هیچ چیزی عوض کنیم. مادرانی که خواسته یا ناخواسته ما را با کتاب قصه‌های رنگارنگ آشنا کرده‌انـد و امروز هـر کدامان به بهانه‌هـای مختلف یاد آن روزگار شـیرین را در خاطراتمان زنده می‌کنیم. ادبیات کـودک و نوجوان بخش جدانشـدنی فرهنـگ هر ملت است که هر چه بیشتر به آن اهمیت داده شود حال و روز فرزندانمان را بهتر و خواب‌هایشان را شیرین‌تر می‌کند.

نهادهـای فرهنگی کشـور از جمله «نهـاد کتابخانه‌های عمومی کشـور» برای احیای فرهنگ کتـاب و کتابخوانی اقدام به چاپ و معرفی کتاب در گروه‌های سـنی مختلف می‌کنند. بر همین اسـاس جلد پانزدهـم کتاب «هدهد سـفید» به قلم جمعی از نویسـندگان کشـورمان برای نوروز ۱۴۰۱ به صورت رایگان در ۴۰۰۰ نسـخه منتشر شده و می‌توان آن را عیدانه‌ای برای نوجوانان ایرانی دانست.

کتاب «هدهد سفید» در ۱۴۴ صفحه و ۱۲ بخش توسط مؤسسه انتشارات کتاب نشر وابسته به نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور منتشر شده و توسـط هانیه احمدی، فاطمه ارزه‌گر، روشنک محمدی و فاطمه زمانه‌ور تصویرگری شده است.

در بخشـی از این کتاب «یاسـمن درسـتی» نویسـنده خوش‌ذوق بهبهانی می‌نویسد: «دخترک التماس کرد او را برای روخوانی کتاب جلوی بچه‌ها نیاورم. نمی‌دانسـتم بـه خاطر لکنت زبـان اعتمادبـه نفس ندارد یـا به خاطر اعتماد بـه نفس پایین لکنت زبـان دارد. به او گفتم: آخر تو صدای خیلی قشـنگی داری. وقتی می‌خوانی من لذت می‌برم. او شـروع کرد به خواندن. ایـن پنجمین باری بود که می‌آوردمش برای روخوانی کتاب. این بار اما از دفعات قبل هم کمتر گیر کرد».

در صفحات پایانی کتاب و در بخش «کاش تو را می‌دیدم» چند نامـه از نوجوانانی که به نویسـندگان محبوب خود از جمله سیامک گلشـیری، مینو کریم‌زاده و سیدمحمد مهاجرانی نامه‌نگاری کرده‌اند و همچنین نامه‌ای از سـارا عرفانی در پاسخ به نامه یک نوجوان که در شماره پیشین منتشر شده بود، آمده است.